

AFET MUHTEREMOĞLU İLGAZ

Nail TAN

Romancı, hikâyeci, TDK Üyesi (No: 944) Afet Muhteremoğlu Ilgaz, 16 Ocak 2015 Cuma günü İstanbul'da hayata veda etti. Cenazesi, 18 Ocak Pazar günü İstanbul Kocamustafapaşa Sümbül Efendi Camisi'nde kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından Yedikule Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Asıl adı Âfet Muhteremoğlu olan, 1968'de şair yazar Rıfat Ilgaz'la evliliğinden sonra Afet Ilgaz imzasını kullanan rahmetli yazar, 2 Ocak 1937 tarihinde Çanakkale'nin Ezine ilçesinde doğdu. Babası öğretmen Zekeriya Muhteremoğlu'dur.

Ailesi, beş yaşındayken İstanbul'a yerleşti. Çapa İlköğretmen Okulu (1954) ve Çapa Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümünü bitirdi (1956). İzmit ve İstanbul'daki orta dereceli okullarda bir süre Türkçe öğretmenliği yaptı. İstanbul Ü Edebiyat Fakültesi Felsefe ve Klasik Filoloji Bölümlerinde yüksek öğrenimini sürdürdü ancak tamamlamadı. İstanbul Kasımpaşa Lisesindeki edebiyat öğretmenliğini bira-

Gündem yitirdiklerimiz

kıp Muhteremoğlu Kitabevini açtı. 1968 yılında şair, yazar Rıfat Ilgaz'la evlendi. Eşiyle birlikte Sınıf Yayınlarını kurup yönetiminde görev aldı. Açtığı anaokulunda müdürlük ve öğretmenlik yaparak çalışma hayatını tamamladı.

Gazetecilik ve yazarlığa 1954'te *Dünya* gazetesinde başladı. Önce hikâyeleriyle tanındı. İlk hikâyesi, 1955 yılında *Yücel* dergisinde yayımlandı. *Türk Dili, Varlık, İstanbul, Yeditepe, Gelecek, Yansıma, Sanat ve Toplum* dergilerindeki hikâyelerinin yanı sıra *Cumhuriyet, Yeni İstanbul* ve *Yeni Gazete*'de yayımlanan hikâye ve yazılarıyla da dikkat çekmeyi başardı. Hikâyeden sonra romana yöneldi. İlk romanı *Eşiktekiler* 1960 yılında yayımlandı ve ödül kazandı. Çocuklar için de romanlar yazdı. *Annem Annem* çocuk romanı 1979'da, *Toprak İnsanları* 1987'de TRT TV dizi filmi yapıldı. Hikâyeleri, birçok dile çevrildi. Deneme türünde yedi eser verdi. Yazarlığının ilk döneminde Sosyalist çizgide eserler yazarken 1990'lı yıllardan itibaren milliyetçi mukaddesatçı bir sanat anlayışını benimsedi. *Yeni Şafak, Milli Gazete* ve *Yeniçağ* gazetelerinde köşe yazıları yazarak görüşlerini, sanat yorumlarını okuyucusuyla paylaştı.

Aldığı sanat ödülleri şunlardır:

1959 *Eşiktekiler* romanıyla *Yeni İstanbul* gazetesine Törehan Sanat Ödülü.

1965 *Başörtülüler* kitabıyla TDK Hikâye Armağanı.

1993 *Yol* romanıyla Türkiye Yazarlar Birliği Yılın Romanı ve Romancısı Ödülü.

Eserleri tür ve ilk yayım yılına göre şöyle sıralanabilir:

Hikâye: *Ahmet Beylerin Bedriye* (1963), *Başörtülüler* (1964), *Toprak* (1968) / *Toprak İnsanları* (1971), *Halk Hikâyeleri* (1972), *Çeribaşı Aptullah'la İdamlık İsmail* (1974), *Ölü Bir Kadın Yazar* (1983), *Kazdağı Öyküleri* (2000).

Roman: *Eşikteki* (1960), *Aşamalar* (1977), *Sendika* (1987), *Garip Bir Dünya* (1987), *Bir Feministin Doğruya Yakın Portresi* (1988), *Âd Semûd Medyen* (1991), *Yol* (1993), *Yolcu* (1994), *Menekşelendi Sular* (1997), *Ermiş* (2000), *Sorgu ve Derviş* (2010).

Çocuk Romanı: *Annem Annem* (1972), *Değişen Sevgiler* (1976), *Çocuklar da Savaştı* (1979), *Filiz Büyüyor* (1991), *Karadaylak* (1991).

Çocuk Hikâyeleri: *Çanakkale İçinden* (2007).

Deneme: *İbnü'l- vakt* (2000), *Ateş Denizinde Yol Alan Gemi* (2002), *İkinci Güneşi/ Direnişe ve Dirilişe Dair Denemeler* (2003), *Vahiy Sürecinde Kadın* (2004), *Statüokocu Dana* (2005), *Yarım Kalan Devrim* (2009), *11 Zabit 11 Subay* (2009).

Biyografi: *Kadın Oradaydı* (2012).

Gezi: *İtalya Mektupları* (1962).

Çeviri: *En Güzel İtalyan Hikâyeleri* (1962).

Türk Dili dergisinde 1955-1977 yılları arasında 27 hikâyesi yayımlandı.

İki defa evlendi. Birinci evliliğinden oğulları Haluk Özgür Çırakman ve Uğur Çırakman, Rıfat Ilgaz'la evliliğinden de kızı Defne Ilgaz bulunmaktadır.

Kadın yazarlarımız arasında önemli bir hikâyeci ve romancımızdı. Artık eserleriyle edebiyat dünyamızda yaşayacak. Ruhü şad olsun!